

2. Käytännön koulutusjaksojen ohjeet

Tiedot yliopistojen hyväksymistä työterveyshuollon ja osin työkyvyn arviointi- ja kuntoutusjakson koulutuspaikoista löytyvät [Työterveyshuollon virtuaaliyliopiston sivuilta](#). Opinto-opas ohjeistaa käytännön koulutuksen kertymisestä ja todistuksista niin palkkatyössä kuin ammatinharjoittajanakin (OPS 2023, 28–30).

2.1. Koejakso 6 kk

Koejaksolla painottuu käytännön toiminta työterveyshuollon moniammatillisissa tiimeissä ja asiakasyhteistyössä. Koejakson tavoitteena on, että erikoistujalle on muodostunut kattava kuva erikoisalalan sisällöstä, työtehtävistä, tavallisimmista toimenpiteistä ja vaatimuksista sekä muodostunut käsitys omasta valmiudesta toimia alalla ja varmistunut kiinnostus ja motivaatio kouluttautua alalle.

Koejaksolla kouluttajat arvioivat erikoistuvan kiinnostusta hakea tietoa ja kehittää osaamistaan; valmiuksia työskennellä erikoisalalle tyypillisissä tiimeissä ja työyhteisössä; valmiuksia erikoisalalle tyypillisissä työtehtävissä ja toimenpiteissä; suullisia ja kirjallisia vuorovaikutustaitoja niin potilaiden, omaisten kuin kollegojen sekä moniammatillisen tiimin kanssa kommunikoitaessa sekä mahdollisia erityisosaamista ja paineensietokykyä suhteessa erikoisalalan vaatimuksiin. (OPS 2023, 19).

Koejakso on osa valintamenettelyä ja käytännön koulutusta. **Työterveyshuollon koejaksolla** noudatetaan

1. OPS:n koejakso-ohjeita kaikille erikoisaloille ja ELSAn koejaksoprosessia
2. Työterveyshuollon koulutuspaikkasopimuksen ehtoja henkilökohtaisesta ohjauksesta
3. Työterveyshuollon OPS:n koejakson vaatimuksia yliopiston järjestämän starttiseminaarin ja työterveyshuollon erikoistumissuunnitelma (Tth-ES) -verkkokurssin suorittamisesta

Koejakso aloitetaan laatimalla ELSAssa **koejakson henkilökohtainen koulutussopimus**. Sopimus on tärkeää tehdä heti koejakson alussa. Erikoistuja varmistaa, että kyseessä on yliopiston hyväksymä työterveyshuollon koulutuspaikka. Koejaksolla työskentelyn tulee toteutua pääsääntöisesti **lähipalveluina** toteutettavina työterveyshuollon toimintoina. (OPS 2023, 250). Sopimuksen laatimiseen ELSAssa osallistuvat erikoistuja, hänelle nimettävä kouluttajalääkäri sekä koulutuspaikan esihenkilö. Yliopiston vastuuhenkilö hyväksyy koulutussopimuksen, jos ehdot koejakson suorittamiselle koulutuspaikassa täyttyvät.

Koejakson toteutus koulutuspaikalla

Koejakson **aloituskeskustelussa** erikoistuja ja kouluttajalääkäri sopivat koejakson yleisistä ja henkilökohtaisista tavoitteista. Noin koejakson puolesta välissä käydään **välikeskustelu** ja lopussa **loppukeskustelu**, jonka pohjalta koejakson hyväksymistä haetaan yliopistolta. Tarkemmat ohjeet tulee katsoa [lääketieteellisen ammatillisen jatkokoulutuksen sivuilta](#) ja opinto-oppaasta (2023, 19-22).

Heti koejakson alussa kannattaa yhdessä kouluttajalääkärin kanssa varmistaa yhteinen tutustuminen OPS:aan ja tähän oppaaseen sekä sopia ohjauksen ja toimipaikkakoulutusten käytännöt. Työterveyshuollon koejaksolla aloitetaan **henkilökohtainen ohjaus** 2 tuntia viikossa ja **toimipaikkakoulutus** 2–5 tuntia viikossa koulutuspaikkasopimuksen mukaisesti. OPS:ssa ja luvussa 3 tarkennetaan, mitä toimipaikkakoulutus voi olla työterveyshuollossa. Koejaksolla erikoistuja aloittaa **päivittäisten merkintöjen** kirjaamisen ELSAan, vähintään viikoittain (Osaamisen arviointi -opas 2023, 70). Koejaksolla voi alkaa toteuttaa työterveyshuoltojakson suoritteita ja EPA-arviointeja, jos kouluttajalääkäri arvioi sen tarkoituksenmukaiseksi. Tietoa päivittäisistä merkinnöistä, suoritamerkinnöistä ja arvioinneista on luvuissa 2.2. ja 5.

Koejakson toteutus yliopiston kanssa: Koulutussuunnitelma, starttiseminaari ja verkkokurssi

Yliopistot järjestävät starttiseminaareja 1–2 kertaa vuodessa. Erikoistujan on osallistuttava seuraavaan mahdolliseen **starttiseminaariin**, kun on saanut määräaikaisen opinto-oikeuden. Tiedot tulevista starttiseminaareista löytyvät TTHVYO [DigiCampukselta](#) koejakson opinnoista. Suositeltavaa on, että myös erikoistujan kouluttajalääkäri osallistuu starttiseminaariin.

Koejakson aikana erikoistuja laatii OPS:n edellyttämän henkilökohtaisen **koulutussuunnitelman** (=erikoistumissuunnitelman) kouluttajalääkärin tukemana ja yliopisto hyväksyy suunnitelman. Suunnitelma tehdään ELSAan ja hyväksytään TTHVYO:n **Starttiseminaari ja työterveyshuollon erikoistumissuunnitelma – verkkokurssilla (Tth-ES)**. Kurssi alkaa starttiseminaarista ja on **pakollinen** koejakson suoritus. Verkkokurssista tulee liittää **todistus** ELSAan, kun erikoistuja hakee koejakson hyväksymistä. Hyväksytyn koejakson jälkeen opintohallinto pidentää erikoistujan opinto-oikeuden 10-vuotiseksi, alkaen määräaikaisen opinto-oikeuden myöntämispäivästä.

ELSA TARKISTUSLISTA KOEJAKSOLLE

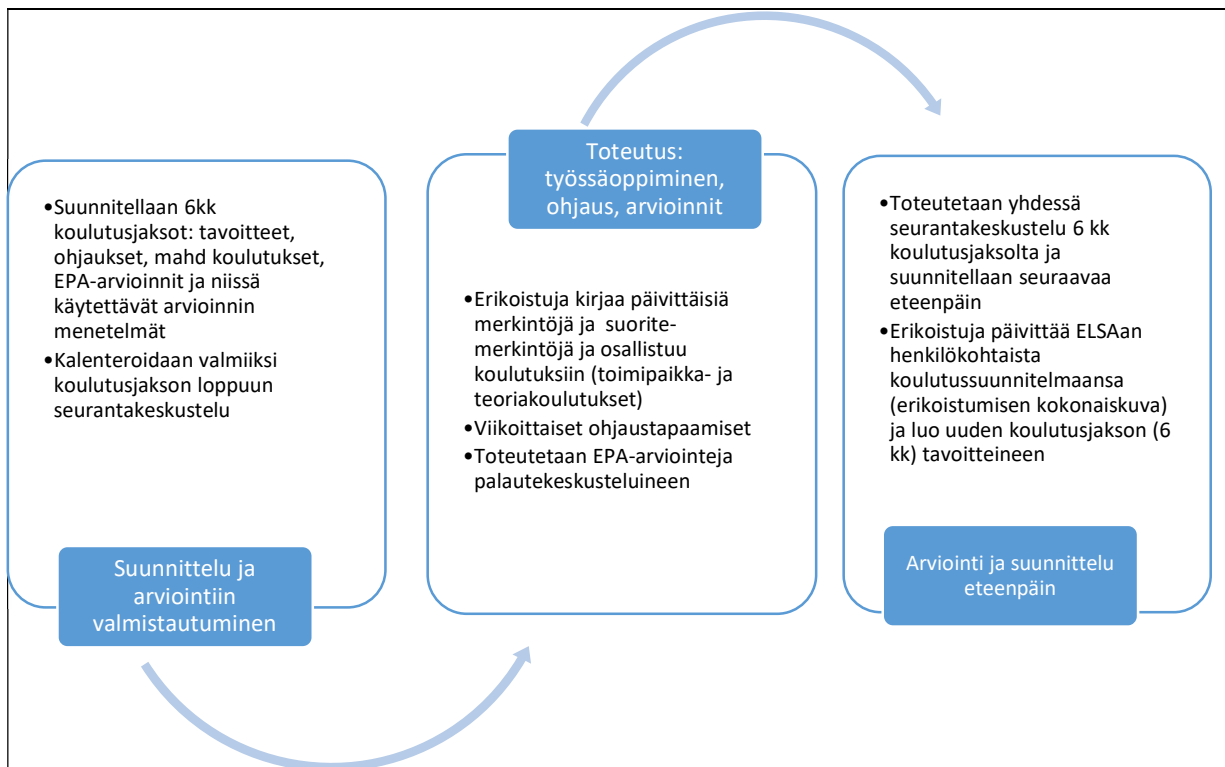
- ☐ STARTTISEMINAARI YLIOPISTOLLA, ERIKOISTUMISEN JA ELSAN KÄYTÖN ALKUOPASTUS
- ☐ KOEJAKSON KOULUTUSSOPIMUS
- ☐ TYÖSKENTELYJAKSON LISÄÄMINEN (POISSAOLOTIEDOT, TODISTUKSET)
- ☐ KOEJAKSON ARVIOINTIKESKUSTELUT: ALOITUS-, VÄLI- JA LOPPUKESKUSTELU
- ☐ PÄIVITTÄISET MERKINNÄT (VIIKOTTAIN): OHJAUSTAPAAMISET, TOIMIPAIKKAKOULUTUKSET, MUUT OPPIMISTAPAHTUMAT
- ☐ KOULUTUSSUUNNITELMA ELSAAN JA HYVÄKSYMINEN STARTTISEMINAARI JA TYÖTERVEYSHUOLLON ERIKOISTUMISSUUNNITELMA -VERKKOKURSSILLA. KURSSITODISTUS TALLENNETTUNA ELSAAN.
- ☐ ARVIOINNIT (EPA) KOULUTTAJALÄÄKÄRIN KANSSA SOVITUSTI
- ☐ SUORITEMERKINNÄT (MÄÄRÄT ELSASSA, VALINNAISESTI, MERKINNÄT PAINOTTUVAT TYÖTERVEYSHUOLTOJAKSOLLE)
- ☐ TEORIAKOULUTUKSET (VAADITUT TUNNIT OPS, KOKO ERIKOISTUMISEN AJALTA)
- ☐ KOEJAKSON LOPUKSI: VASTUUHENKILÖN ARVIO KOEJAKSOSTA
- ☐ KOULUTUSSUUNNITELMAN PÄIVITYS HYVÄKSYTYN KOEJAKSON JÄLKEEN

2.2. Työterveyshuoltojakso 24 kk

Työterveyshuoltojakso (24 kk) on erikoistumiskoulutuksen ydintä. Jakson tavoitteena on kasvaminen työterveyslääkärin ammattiin. Jakson jälkeen erikoistuva osaa soveltaa työterveyshuollon teoreettista tietopohjaa ja hallitsee työterveyshuollon palveluprosessit ja moniammatillisen toiminnan. Lisäksi hänellä on valmiudet toimia työterveyden asiantuntijana työpaikan ja muiden tarpeellisten yhteistyötahojen kanssa hyvän työterveyshuoltokäytännön mukaisesti. (OPS 2023, 250).

Työterveyshuollon toiminnan tulee olla koulutuspaikassa **monipuolista** niin, että erikoistuja saa ohjausta ja harjoitusta useilla toimialoilla sekä kokemusta työterveyshuollon moniammatillisesta toiminnasta. Koulutuspaikka huolehtii koulutuspaikkasopimuksen mukaisesti omalta osaltaan erikoistuvan koulutuksen toteutumisesta ja kouluttajalääkäri tukee oppimisen ja oppimisympäristön suunnittelussa. Ohjauksessa voidaan hyödyntää myös kouluttajalääkärin ja tiimin ammattilaisten työn seuraamista. OPS:n mukaisesti on suositeltavaa, että erikoistuja saa koulutusta myös **digitaalisten palvelujen** toteuttamisessa. Digitaaliset palvelut eivät kuitenkaan saa muodostaa yli puolta työterveyshuoltojakson ajasta ja suoritteista. Koulutuspaikassa varmistetaan osallistuminen toimipaikkakoulutukseen (2–5 tuntia viikossa) ja teoriakoulutukseen. Erikoistujankin on hyvä tuntee koulutuspaikkasopimuksen sisältö.

24 kk käytännön koulutusjakso jaetaan **6 kk koulutusjaksoihin**, jotka suunnitellaan tarkemmin.

Kuva 4. Työterveyshuoltojakson (4 x 6 kk = 24 kk) vaiheet

Yhteys muihin koulutusjaksoihin

Työterveyshuoltojaksolla opittua täydentää ja syventää muilla koulutusjaksoilla kertyvä osaaminen. Joskus on osoittautunut toimivaksi ratkaisuksi, että erikoistuja on käynyt välillä suorittamassa muita osaamistarpeisiinsa liittyviä koulutusjaksoja ja palannut lopuksi tekemään työterveyshuoltojakson loppuun, ohjattujen koulutuskuukausien vielä jatkuessa. Tämä on tukenut työterveyshuoltojakson kokonaistavoitteiden syvällistä oppimista.

Arvioinnit työterveyshuoltojaksolla: EPA-arvioinnit ja seurantakeskustelut

Työterveyshuoltojaksolla tehtävää osaamisen arviointia kuvataan luvussa 4. Siihen tutustuminen kannattaa ottaa ohjaustapaamisen aiheeksi viimeistään työterveyshuoltojakson alussa. Luvussa kuvataan tarkasti, miten työterveyshuoltojaksolla dokumentoidaan osaamisen kertymistä ja suunnitellaan ja toteutetaan EPA-arviointeja sekä puolivuositain toteutuvia seurantakeskusteluja.

Oppimistilanteiden dokumentointi ja reflektointi: päivittäiset merkinnät

Jakson aikana erikoistuja kirjaa ELSAn **päivittäisiä merkintöjä** (ks myös luku 5) jakson ohjaustapaamisista ja toimipaikkakoulutuksista. Reflektoivia kirjauksia on hyvä tehdä myös muista oppimistapahtumista, esimerkiksi koulutuspaikan ulkopuolisista teoriakoulutuksista. Päivittäisiä merkintöjä tehdään **säännöllisesti**, ei välttämättä päivittäin, mutta käytännössä **ainakin viikoittain**. Kirjaukset tehdään oppimispäiväkirjan tapaan, tietosuoja huomioiden. Oman oppimisen huomaaminen palkitsee ja auttaa syventämään sekä laajentamaan oppimista edelleen. Päivittäiset merkinnät auttavat myös kouluttajalääkäriä havainnoimaan ja arvioimaan etenemistä. Kirjaaminen on osa koulutuksen laatua ja erikoistujan oikeusturvaa. Se varmistaa osaltaan, että erikoistuja saa ohjausta tavoitteiden ja sovitun mukaisesti. **Ohjaustapaamisissa** on hyvä varata lopuksi hetki päivittäismerkinnän kirjaamiseen.

Monipuolisia tehtäviä työterveyshuollossa: suoritemerkinnät

Erikoisalan OPS mukaisesti vaadittavat suoritteet on tarkoitettu varmistamaan, että erikoistujat pääsevät toteuttamaan monipuolisia tehtäviä työterveyshuoltojaksolla. ELSassa ne löytyvät kohdasta **Suoritemerkinnät** ks. luku 5. Useimpien osa-alueiden suoritteita kertyy työskentelyn aikana runsaasti. Kannattaa valita kirjattavaksi erilaisia suoritteita kuvaten työn ja asiakaskunnan monipuolisuutta.

Suoritemerkintöjä ei arvioida. Omia oppimisia voi reflektoida päivittäisiin merkintöihin. Niistä voi keskustella ohjaustapaamisissa ja seurantakeskusteluissa. Niissä voi halutessaan määrittää osaamisensa etappitason ja/tai tehtävän vaativuuden. Suoritteina kirjattuja tapahtumia voi hyödyntää osana EPA-arviointeja.

OHJE SUORITEMERKINTÖJEN KERÄÄMISEEN**1. TYÖTERVEYSHUOLTOTOIMINNAN SUUNNITTELU**

- ☐ 1.1. ASIAKASYRITYKSEN TYÖTERVEYSHUOLTOSOPIMUKSEN LÄPIKÄYMINEN. KOULUTTAJALÄÄKÄRIN KANSSA KÄSITELTYNÄ. (5 KPL)
- ☐ 1.2. ASIAKASYRITYKSEN TYÖTERVEYSHUOLLON TOIMINTASUUNNITELMAN LAATIMINEN, PÄIVITTÄMINEN TAI OSALLISTUMINEN. POHJAUTUEN TYÖPAIKAN JA TOIMIALAN TIETOIHIIN. KOULUTTAJALÄÄKÄRIN KANSSA KÄSITELTYNÄ. (5 KPL)

2. TYÖPAIKKASELVITYS

- ☐ 2.1. MONIAMMATILLISEN PERUSTYÖPAIKKASELVITYKSEN TEKEMINEN. KOULUTTAJALÄÄKÄRIN KANSSA KÄSITELTYNÄ. ERITYISTÄ SAIRASTUMISEN VAARAA (ESV) SISÄLTÄVIÄ VÄHINTÄÄN PUOLET. (10 KPL)
- ☐ 2.2. SUUNNATUN TYÖPAIKKASELVITYKSEN TOTEUTTAMINEN. KOULUTTAJALÄÄKÄRIN KANSSA KÄSITELTYNÄ. TOTEUTUS KYSYMYKSENASETELUN MUKAISELLA SYSTEMAATTISELLA SELVITYSMENETELMÄLLÄ. (5 KPL)

3. TYÖTERVEYSTARKASTUKSET

- ☐ 3.1. TYÖTERVEYSTARKASTUSTEN TARVEARVIOINTI JA SUUNNITTELU ASIAKASYRITYKSESSÄ. (5 KPL)
- ☐ 3.2. ALTISTELÄHTÖINEN (ERITYISTÄ SAIRASTUMISEN VAARAA SISÄLTÄVÄ, ESV) TAI TYÖN TERVEYDELISISTÄ ERITYISVAATIMUKSISTA JOHTUVA TERVEYSTARKASTUS. KOULUTTAJALÄÄKÄRIN KANSSA KÄSITELTYNÄ. (20 KPL)
- ☐ 3.3. TYÖKYVYN ARVIOINTI. KOULUTTAJALÄÄKÄRIN KANSSA KÄSITELTYNÄ. (20 KPL)

4. NEUVONTA JA OHJAUS SEKÄ ERILAISET YHTEISTYÖTOIMINNOT

- ☐ 4.1. TYÖTERVEYSNEUVOTTELUN TOTEUTTAMINEN. OHJATUSTI TAI ITSENÄISESTI TOTEUTETTUNA, KOULUTTAJALÄÄKÄRIN KANSSA KÄSITELTYNÄ. (10 KPL)
- ☐ 4.2. TYÖKOKEILUN SUUNNITTELU JA SEURANTA. KOULUTTAJALÄÄKÄRIN KANSSA KÄSITELTYNÄ. (5 KPL)
- ☐ 4.3. TYÖYHTEISÖN KEHITTÄMISHANKKEeseen TAI INTERVENTIOON OSALLISTUMINEN. KOULUTTAJALÄÄKÄRIN KANSSA KÄSITELTYNÄ. (2 KPL)
- ☐ 4.4. TYÖKYVYN HALLINNAN, SEURANNAN JA VARHAISEN TUEN MALLEIHIN PEREHTYMINEN. (5 KPL)
- ☐ 4.5. YRITYKSEN TYÖSUOJELUN TOIMINTAOHJELMAAN PEREHTYMINEN. KAHDEN ERITYYPPISEN YRITYKSEN, KOULUTTAJALÄÄKÄRIN KANSSA KÄSITELTYNÄ. (2 KPL)
- ☐ 4.6. TYÖLLISTYMISKYVYN TUKESEN PALVELUJÄRJESTELMÄÄN JA OMAN ALUEEN VERKOSTOON PEREHTYMINEN. KOULUTTAJALÄÄKÄRIN KANSSA. (1 KPL)

5. TYÖTERVEYSPAINOTTEINEN SAIRAANHOITO

- ☐ 5.1. TYÖHÖN LIITTYVIEN SAIRAUKSIEN TUNNISTAMINEN POTILASTAPAUKSESSA. ITSENÄISESTI JA KOULUTTAJALÄÄKÄRIN KANSSA. (20 KPL)

6. ERIKOISALAN JA SEN MONIAMMATILLISEN TYÖYHTEISÖN KEHITTÄMISEEN LIITTYVÄT ASIAANTUNTIJATOIMINNOT

- ☐ 6.1. ASIAANTUNTIJATAITOJEN JA HYVIEN AMMATTIKÄYTÄNTÖJEN KEHITTÄMISEEN LIITTYVÄ SUORITE. (5 KPL)
- ☐ 6.2. LUENTO TAI YHTEENVETO AJANKOHTAISESTA TYÖTERVEYS- TAI TYÖELÄMÄAIHEESTA. OMASSA YKSIKÖSSÄ/MUUALLA. (5 KPL)
- ☐ 6.3. OMASSA TYÖSSÄ EETTISJURIDINEN POHDINTA. KOULUTTAJALÄÄKÄRIN KANSSA. (5 KPL)

ELSA TARKISTUSLISTA TYÖTERVEYSHUOLTOJAKSOLLE

- ☐ TYÖSKENTELYJAKSON/-JAKSOJEN LISÄÄMINEN (POISSAOLOTIEDOT, TODISTUKSET)
- ☐ KOULUTUSJAKSON LISÄÄMINEN 6 KK JAKSON ALUSSA, SISÄLTÄEN TAVOITTEET: 4 X 6 KK
- ☐ PÄIVITTÄISET MERKINNÄT (VIIKOTTAIN): OHJAUSTAPAAMISET, TOIMIPAIKKAKOULUTUKSET, MUUT OPPIMISTAPAHTUMAT
- ☐ SUORITEMERKINNÄT (MÄÄRÄT ELSASSA)
- ☐ TEORIAKOULUTUKSET (VAADITUT TUNNIT OPS, KOKO ERIKOISTUMISEN AJALTA)
- ☐ ARVIOINNIT (=EPA JA PALAUTEKESKUSTELUT SÄÄNNÖLLISESTI JAETTUNA 24 KK:LLE)
- ☐ SEURANTAKESKUSTELUT (4 X 6 KK KOULUTUSJAKSOIHIN)
- ☐ KOULUTUSSUUNNITELMAN PÄIVITYS TYÖTERVEYSHUOLTOJAKSOA SEURAVALLE KOULUTUSJAKSOLLE

2.3. Työkyvyn arviointi- ja kuntoutusjakso 6 kk

Jakson suoritettuaan erikoistuva hallitsee keskeiset työkyvyn arvioinnin ja tukemisen menetelmät, näihin liittyvät lait ja säädökset ja moniammatillisen toiminnan. Hän tuntee ja ymmärtää ammatillisen, lääkinnällisen ja sosiaalisen kuntoutuksen teoreettista tietopohjaa, hallitsee niiden palveluprosessit ja moniammatillisen toiminnan. Hän osaa tukea työ- ja työllistymiskykyä kuntoutuksen keinoin oikea-aikaisesti. Hän osaa laatia työ- ja toimintakykyyn ja kuntoutukseen liittyvät vaativat lausunnot. (OPS 2023, 251).

Työkyvyn arviointi- ja kuntoutusjaksoon sisältyy **henkilökohtaista ohjausta** 2 tuntia viikossa, kun jakso suoritetaan erikoisalamme koulutuspaikkasopimuksen puitteissa. Jos koulutusjakso toteutuu erikoissairaanhoidon kuntoutusyksikössä, noudatetaan ko. sairaalan koulutussopimuksen käytäntöjä. Mikäli koulutusjakso toteutuu työterveyshuollon OPS mahdollistamien muiden järjestelyjen puitteissa yliopiston hyväksymänä, noudatetaan projektikohtaisesti sovittuja menettelyjä.

Työkyvyn arviointi- ja kuntoutusjaksolla **osaamista arvioidaan** ainakin lähtötilanteessa ja jakson lopussa. Lähtötilanteessa painottuu jaksokohtaisten tavoitteiden yksilöllinen sanoittaminen. Jakson päättyessä painottuu jakson tavoitteisiin pääsyn arvioiminen, hyödyntäen jakson EPAn toistettuja arviointeja ELSAssa, työssä syntyneitä dokumentteja, ohjauskeskusteluja jakson aikana sekä moniammatillisen tiimin palautetta.

Jakson aikana erikoistuja kirjaa **päivittäisiä merkintöjä**. Merkintöjä tehdään vähintään viikoittain, reflektoiden ohjauksia, toimipaikkakoulutuksia, koulutuksellisia työyhteisötapaamisia ja muita oppimistapahtumia kuten teoriakoulutukset, omat referaatit, esitykset ja projektit. Opintoja voivat olla Työterveyshuollon virtuaaliyliopiston koulutukset, muut koulutukset, konferenssit ja itseopiskelu (lainsäädäntö, vakuutuslaitosten ja kuntoutuksen palvelutuottajien verkkosivut, kirjat, artikkelit).

Erikoistuja kokoaa koulutuspaikasta riippumatta **erilliselle liitedokumentille** (word, excel tms) jakson aikana tutkimansa **työkyvyn arviointi- ja kuntoutustapaukset**, jotka hän on käsitellyt ohjaajan ja/tai työryhmän kanssa. Kirjauksiin tulee sisältyä kuntoutustarpeen kuvaus (ammatti, toiminta- ja työkyvyn haaste tms.) ja kuntoutuslaji (ammatillinen, lääkinnällinen, sosiaalinen, muu), suunnitelma ja seuranta. Kirjaukset tulee aina tehdä siten, että ne eivät ole yksilöitävissä. Liite **tallennetaan ELSAn asiakirjoihin nimellä Liite: Työkyvyn arviointi- ja kuntoutustapaukset**.

ELSA TARKISTUSLISTA TYÖKYVYN ARVIOINTI- JA KUNTOUTUSJAKSOLLE

- ☐ TYÖSKENTELYJAKSON/-JAKSOJEN LISÄÄMINEN (POISSAOLOTIEDOT, TODISTUKSET)
- ☐ KOULUTUSJAKSON LISÄÄMINEN JAKSON ALUSSA, SISÄLTÄEN TAVOITTEET
- ☐ PÄIVITTÄISET MERKINNÄT (VIIKOTTAIN): OHJAUSTAPAAMISET, TOIMIPAIKKAKOULUTUKSET, MUUT OPPIMISTAPAHTUMAT
- ☐ ARVIOINNIT (=EPA JA PALAUTEKESKUSTELU)
- ☐ KUNTOUTUSTAPAUKSET (LIITE ELSAN ASIAKIRJoihin)
- ☐ SEURANTAKESKUSTELU JAKSON LOPUKSI
- ☐ TEORIAKOULUTUKSET (VAADITUT TUNNIT OPS, KOKO ERIKOISTUMISEN AJALTA)
- ☐ KOULUTUSSUUNNITELMAN PÄIVITYS SEURAVALLE KOULUTUSJAKSOLLE

2.4. Käytännön koulutus työterveyshuoltoa tukevilla klinisillä erikoisaloilla 9kk

Koulutusjakson tavoitteena on, että erikoistuva tunnistaa erikoisalan tärkeimmät työkykyyn vaikuttavat sairaudet ja tuntee näyttöön perustuvat hoitokäytännöt sekä osaa toimia terveydenhuollon yhdyspinoilla paikallisia hoitoketjuja hyödyntäen (OPS 2023, 252). OPS kuvaa tarkemmin soveltuvat erikoisalat, joista vähintään kahdella jakso suoritetaan. Ennen työterveyshuollon erikoislääkärikoulutuksen opinto-oikeutta suoritettuja klinisiä koulutusjaksoja voidaan hyväksyä osaksi koulutusta AHOT-menettelyllä (OPS 2023, 31).

2.5. Täydentävä käytännön koulutusjakso 0–12 kk

Täydentävän käytännön koulutuksen jaksolla syvennetään palvelujärjestelmään liittyviä sekä koulutuksen kokonaistavoitteissa edellytettyjä työterveyshuollon ja muiden erikoisalojen osaamisia yksilöllisessä erikoistumissuunnitelmassa täsmennettävällä tavalla. Koulutusjakso suoritetaan työterveyshuollossa tai muussa oppialan tavoitteisiin sopivassa lääkärin tehtävässä tai tutkimustyössä. Erikoistuvan suorittaessa erillisen yleislääketieteen erityiskoulutuksen (YEK), siitä voidaan hyväksyä osia tähän jaksoon, jonka kokonaiskesto on 12 kuukautta. (OPS 2023, 252). Täydentävä käytännön koulutusjakso voi koostua yhdestä tai useasta koulutusjaksosta. Niiden suunnittelussa ja tavoitteiden asettamisessa tarkastellaan työterveyshuollon OPS:n kokonaistavoitteita: erikoisalan tehtävien, käytännön toimintojen ja yksilöllisten osaamisten mukaisia tavoitteita.

ELSA TARKISTUSLISTA KLIINISILLE ERIKOISALOILLE	ELSA TARKISTUSLISTA TÄYDENTÄVÄLLE KÄYTÄNNÖN KOULUTUKSEN JAKSOLLE
☐ TYÖSKENTELYJAKSOJEN LISÄÄMINEN (POISSAOLOTIEDOT, TODISTUKSET)	☐ TYÖSKENTELYJAKSON LISÄÄMINEN (POISSAOLOTIEDOT, TODISTUKSET)
☐ KUNKIN KOULUTUSJAKSON LISÄÄMINEN JAKSON ALUSSA, SISÄLTÄEN TAVOITTEET	☐ KOULUTUSJAKSO ELSAAN JAKSON ALUSSA, SISÄLTÄEN TAVOITTEET
☐ PÄIVITTÄISET MERKINNÄT (VIIKOTTAIN): TOIMIPAIKKAKOULUTUKSET, OHJAUS, MUUT OPPIMISTAPAHTUMAT	☐ PÄIVITTÄISET MERKINNÄT (VIIKOTTAIN): TOIMIPAIKKAKOULUTUKSET, OHJAUS, MUUT OPPIMISTAPAHTUMAT
☐ SEURANTAKESKUSTELU KUNKIN JAKSON LOPUKSI	☐ SEURANTAKESKUSTELU JAKSON LOPUKSI
☐ TEORIAKOULUTUKSET (VAADITUT TUNNIT OPS, KOKO ERIKOISTUMISEN AJALTA)	☐ TEORIAKOULUTUKSET (VAADITUT TUNNIT OPS, KOKO ERIKOISTUMISEN AJALTA)
☐ KOULUTUSSUUNNITELMAN PÄIVITYS SEURAVALLE KOULUTUSJAKSOLLE	☐ KOULUTUSSUUNNITELMAN PÄIVITYS SEURAVALLE KOULUTUSJAKSOLLE

2.6. Työterveyslaitosjakso 6 kk

Koulutusjakso vastaa muiden erikoisalojen yliopistosairaalajaksoa ja sen aikana keskitytään työlääketeeseen (ammattitaudit, työperäiset sairaudet), työterveyshuoltoa tukeviin tieteisiin sekä syvennetään tutkimuksen kriittistä arviointikykyä. (OPS 2023, 253). Työterveyslaitoksen kuuden kuukauden kestoiset **koulutustoimet** avataan haettavaksi keväisin ja syksyisin. Työterveyslaitosjakson tavoitteet on kuvattu yksityiskohtaisemmin OPS:ssa, samoin suoritushaastavuudet nimetyissä keskussairaaloissa. Jakso toteutetaan aina yhteistyössä Työterveyslaitoksen kanssa.

Työterveyslaitosjaksolla **osaamistavoitteissa eteneminen** dokumentoidaan ja arvioidaan hyödyntäen jakson EPAn toistettuja arviointeja ELSAssa sekä erillistä yliopistojen hyväksymää Työterveyslaitosjakson

lokikirjaa, jossa jakson tavoitteet ja monipuoliset suoritteet kuvataan yksityiskohtaisesti. Lokikirja liitetään ELSAn asiakirjoihin.

ELSA TARKISTUSLISTA TYÖTERVEYSLAITOSJAKSOLLE

- ☐ TYÖSKENTELYJAKSON LISÄÄMINEN (POISSAOLOTIEDOT, TODISTUKSET)
- ☐ KOULUTUSJAKSO ELSAAN
- ☐ PÄIVITTÄISET MERKINNÄT (VIIKOITTAIN, VALINNAISESTI, JOS KIRJAUKSET TTL LOKIKIRJAAN):
TOIMIPAIKKAKOULUTUKSET, OHJAUS, MUUT OPPIMISTAPAHTUMAT
- ☐ ARVIOINNIT (=EPA JA PALAUTEKESKUSTELU)
- ☐ SEURANTAKESKUSTELU JAKSON LOPUKSI (TAI LOPPUKESKUSTELU TYÖTERVEYSLAITOKSEN KÄYTÄNTÖJEN MUKAISESTI)
- ☐ TYÖTERVEYSLAITOSJAKSON LOKIKIRJAN TALLENNUS ELSAN ASIAKIRJOIHIIN
- ☐ TEORIAKOULUTUKSET (VAADITUT TUNNIT OPS, KOKO ERIKOISTUMISEN AJALTA)
- ☐ KOULUTUSSUUNNITELMAN PÄIVITYS SEURAAVALLE KOULUTUSJAKSOLLE

2.7. Terveyskeskusjakso 9 kk

Kaikkien erikoisalojen koulutukseen sisältyy 9 kuukauden terveystieteiden koulutusjakso. Yleislääketieteen oppiala koordinoi jaksoa (ks luku 5. Ks myös OPS 2023, 249 ja 12–14). Jos erikoistuja on jo suorittanut YEK:n tai erikoislääkärikoulutuksen, johon sisältyy 9 kk tk-koulutusta, uutta hyväksyntää ei tarvitse hakea. Terveystieteiden koulutusjakso kannattaa tehdä varhaisessa vaiheessa työterveyshuollon erikoistumista ja nopeasti myös hyväksyttää ELSAssa. Jakson suorittaminen ja tavoitteet-ohjeistetaan [lääketieteellisen ammatillisen jatkokoulutuksen sivuilla](#).